

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Valtion hankkiman joukkoliikenteen tulevat näkymät

**Tunturi-Lapin joukkoliikenteen ja
logistiikan esiselvityshanke**

Loppuseminaari 12.5.2026

Kirsi Ylpiessa, erityisasiantuntija

Joukkoliikenteen suunnittelu

Traficomista joukkoliikenteen toimivaltainen viranomainen 1.1.2026

Uusia vastuita 1.1.2026 alkaen

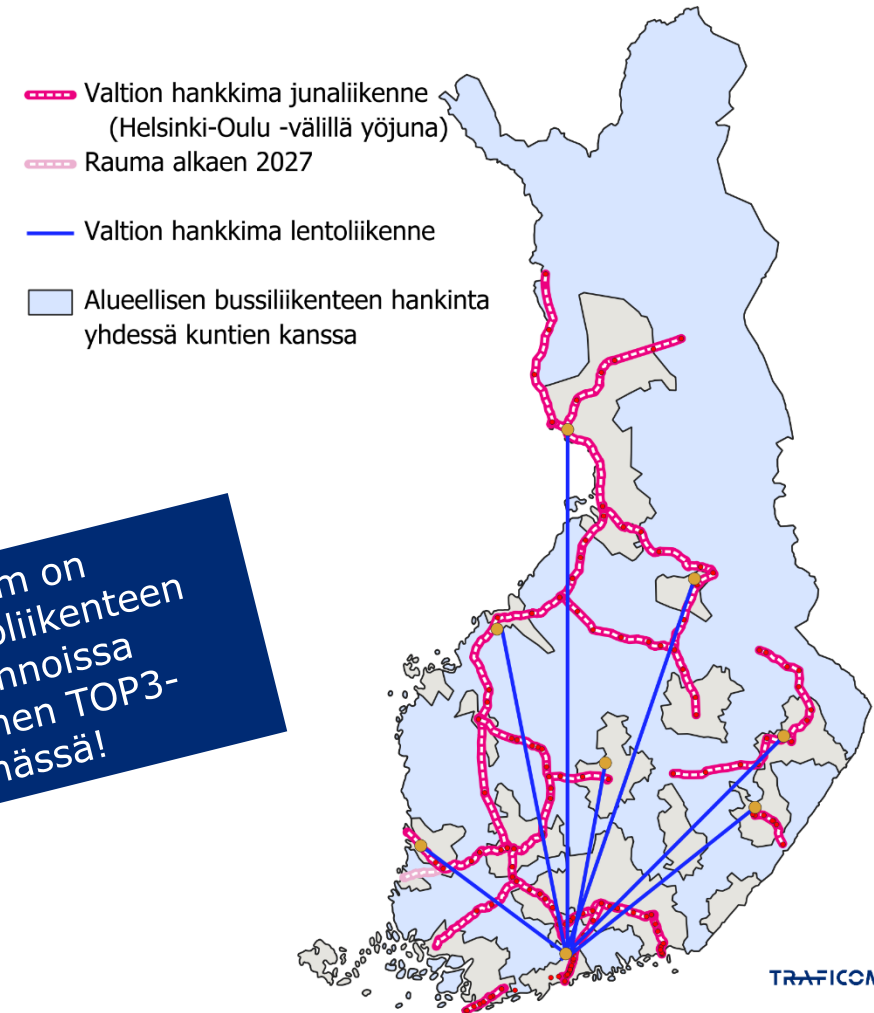
- Kaupunkiseutujen ulkopuolinen **linja-autoliikenne** (aiempi ELY-joukkoliikenne)
- **Rautatieliikenteen** toimivalta (valtakunnallinen)

Traficomin vastuulla jo aiemmin

- **Maakuntalentojen** hankinnat
  - Hallitus turvaa maakuntalentojen jatkumisen alkuvuoteen 2028 saakka

Lisäksi Traficom myöntää kestävän liikkumisen avustuksia ja osallistuu tiiviisti liikennejärjestelmäsunnitteluun

Traficomin rooli liikenteen hankinnoissa

ELY-keskusten joukkoliikennetehtävien ja -henkilöiden sijoittuminen Traficomiin 1.1.2026

**HENKILÖKULJETUKSET
-OSASTO**
Niko Kortelainen

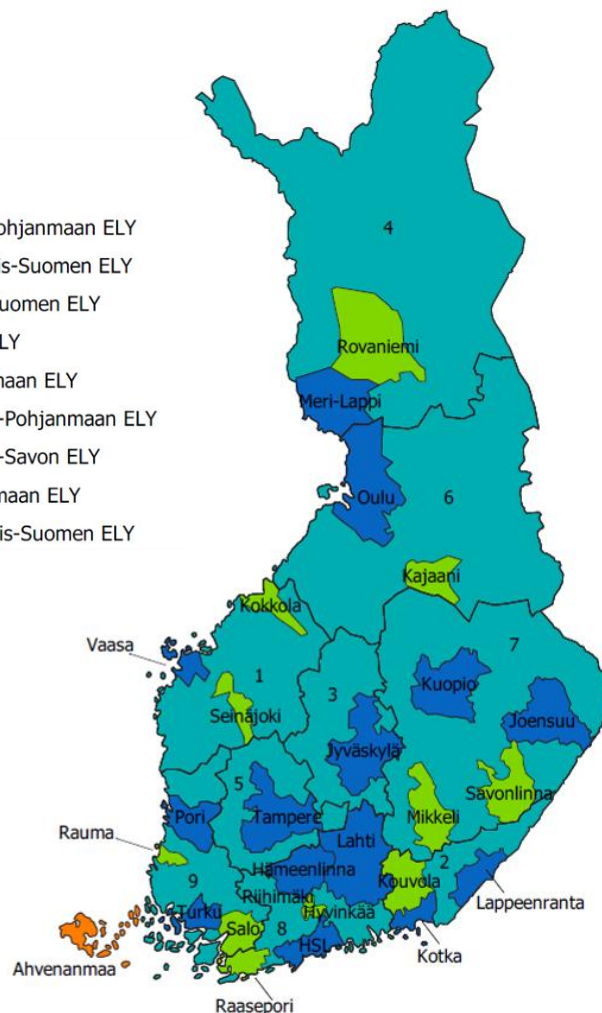
JOUKKOLIIKENTEEN SUUNNITTELU
- YKSIKKÖ
Markus Kivelä

JOUKKOLIIKENTEEN TOIMINNAN
OHJAUS JA AVUSTUKSET -
YKSIKKÖ
Laura Langer

LIIKENTEEN KEHITYSTEHTÄVÄT -
YKSIKKÖ
Saara Yousfi

ELY-TVV:t

- 1 Etelä-Pohjanmaan ELY
- 2 Kaakkois-Suomen ELY
- 3 Keski-Suomen ELY
- 4 Lapin ELY
- 5 Pirkanmaan ELY
- 6 Pohjois-Pohjanmaan ELY
- 7 Pohjois-Savon ELY
- 8 Uudenmaan ELY
- 9 Varsinais-Suomen ELY

Virkapaikat

Traficom	ELY	Hlöt
Helsinki, Pasila	UUD	7
Turku	VAR	4
Kotka	KAS	1
Lappeenranta	KAS	1
Tampere	PIR	1
Kuopio	POS	5
Jyväskylä	KES	1
Seinäjoki	EPO	1
Vaasa	EPO	1
Oulu	POP	2
Rovaniemi	LAP	1
Siirtyjiä yhteensä		25

Millaisia mahdollisuuksia näemme muutoksessa?

- Mahdollisuus suunnitella entistä laajempia kokonaisuuksia kerralla
  - joukkoliikenteen eri kulkumuodot (linja-autoliikenne, junat, lennot) yhtenäisänä toiminnallisena kokonaisuutena
  - Matkaketjukurssien entistä parempi huomiointi (mm. runkoyhteyksien jatkoyhteydet)
  - Alueellisesti laajemmat kokonaisuudet
- Liikenteen suunnittelun tietopohjan vahvistaminen esim. matkustajalaskentatietojen keruuta kehittämällä ja valtakunnallista liikennemallia VALMAA hyödyntämällä
- Osaamisemme syventäminen laajan asiantuntijajoukon resursseja hyödyntämällä (mm. liikenteen suunnittelu, lippu- ja informaatiojärjestelmät, kalusto)
- Mahdollisuus ottaa käyttöön valtakunnallisesti yhtenäiset ja tehokkaammat toimintatavat
  - Mm. kilpailutukset, hankinnat, valtionavustukset

Mitä edistämme käytännössä jo vuoden 2026 aikana?

- Valtion hankkiman joukkoliikenteen yhteisen vision kirkastaminen mm. palvelutasotarkastelujen kautta
- Valtionavustusten yhtenäiset menettelyt jo vuoden 2026 hakuprosessiin
- Tietopohjan kehittäminen tilastoinnissa ja esim. linja-autoliikenteen markkinakartoituksen kautta
- Yhtenäisten toimintatapojen linjaaminen hankinnoissa ja kuntarahoituksessa

Alueellisuus nykyisenä ja vahvistuvana voimavarana – millaista yhteistyö on tulevaisuudessa?

- Tavoitteena yhteistyön tiivistys entisestään yhdessä alueiden kanssa
  - Muut joukkoliikenteen toimivaltaiset viranomaiset keskeisessä roolissa
  - Alueellisen yhteistyön erilaiset yhteistyöryhmät on tunnistettu toimivaksi alustaksi käydä yhteistä keskustelua
  - Myös mm. junaliikenteeseen liittyvässä valmistelussa Traficomin lähtökohtana on tehdä valmistelua avoimessa ja tiiviissä yhteistyössä alueiden ja muiden sidosryhmien kanssa läpi muutoksen
- Tarvetta tiivistää yhteistyötä myös muiden toimijoiden kesken, mm.
  - Pysäkkiasioissa (TVV-kaupungit, Elinvoimakeskukset)
  - Varautumiseen liittyvissä kysymyksissä (Elinvoimakeskukset)
  - palveluverkkomuutosten huomioimisessa (Hyvinvointialueet)
  - Suunnittelu-yhteistyö runkoliikenteen tarjoajien kanssa (junaliikenteen ja markkinaehtoisen bussiliikenteen tarjoajat)
  - Pohdinnassa myös yhteistyön tiivistysmahdollisuudet kela/sote-kuljetusten järjestäjien kanssa

Yhteiskunnan kuljetukset 1

- Lähde: https://www.maaseutupolitiikka.fi/uploads/MANE-verkoston-kuvat/Yhteiskunnan-kuljetuksia_A5.pdf

Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (TA 31.20.21.)

- Junaliikenteen ostot: ostoliikennesopimus VR:n kanssa vuoteen 2030. RARE-projekti kilpailun avautumiseen valmistautuminen 2031 alkaen
- Alueellinen ja paikallinen liikenne: Linja-autoliikenteen ostot sekä valtionavustukset kunnille, sisältää:
  - 1,5M€ joukkoliikenteen tuloja tulomomentille 12.31.10
  - Hankinnat n. 25M€ + kuntarahoitusosuudet
  - Valtionavustukset n. 6M€. Vuosina 2026-2027 avustusten käytäntöjen yhtenäistäminen ELY-siirron myötä
- Suuret ja keskisuuret: Valtionavustukset 14 suurimmalle kaupunkiseuduille
- Lentoliikenteen ostot: Maakuntalentojen ostot
- Kehittämishankkeet: RARE ja ELY-siirron kehittämissuunnitelmat
- Liikkumisen ohjaus: Valtionavustusohjelma kunnille

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 €)	TA 2026
Junaliikenteen ostot	45 170
Alueellinen ja paikallinen liikenne	32 329
Suurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki	9 750
Keskisuurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki	8 125
Lentoliikenteen ostot	19 500
Kehittämishankkeet	750
Liikkumisen ohjaus	600
Yhteensä	123 536

Henkilöjunaliikenteen järjestäminen muutoksessa

Rautatieliikenteen toimintaympäristön muutoksien johdosta nykyistä henkilöjunaliikenteen järjestämistapaa on uudistettava

- Vuonna 2031 alkavan uuden sopimuskauden valmistelu on monivuotinen prosessi, joka edellyttää sekä rakenteellisia että toiminnallisia uudistuksia
- Vuoden 2026 alussa rautatieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen tehtävä siirtyi liikenne- ja viestintä-ministeriöstä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin
- Toimivaltaisena viranomaisena Traficom vastaa valtion hankkiman henkilöjunaliikenteen kilpailutuksesta 2030-luvulle perustuen hallituksen poliittisiin päätöksiin kilpailutettavista palveluista, kalustoratkaisuista ja kokonaisuuden rahoituksesta
- Traficomien lähtökohtana on tehdä valmistelua avoimessa ja tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa läpi muutoksen

Arvioitu aikataulu ja prosessin eteneminen

Kilpailutuksen valmistelu ja palveluiden kilpailuttaminen vie useita vuosia aikaa

Lentoliikenne

- Traficom hankkii tällä hetkellä reittilentoliikennettä Joensuuhun, Jyväskylään, Kajaaniin, Kemiin, Kokkolaan, Savonlinnaan ja Poriin.
- Maakuntalennoista päättäminen on erittäin politisoitunutta
- Tällä hetkellä sopimukset ovat voimassa maaliskuuhun 2028 ja siitä eteenpäin ei ole tietoa jatkosta

KIITOS

